

Vejledning til rutineovervågningen for aviær influenza i henhold til bekendtgørelse nr. 148 af 28/01/2022 om overvågning for aviær influenza hos fjerkræ.

Hvilke virksomheder er omfattet?

Virksomheder med over 100 stk. fjerkræ af typen vagtler og andefugle er omfattet af overvågningen. Ved andefugle forstås avls- og slagteænder, gæs, gråænder og svaner.

Virksomheder der, på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af året, har mere end 100 stk. fjerkræ, er omfattet af kravet om overvågning.

I besætninger med flere typer af fjerkræ, der tilsammen udgør én epidemiologisk enhed med over 100 stk. fjerkræ, skal der udtages prøver på tværs af fjerkrætyper.

Hvis de forskellige fjerkrætyper holdes i separate epidemiologiske enheder, skal der udtages prøver fra hver epidemiologisk enhed med over 100 stk. fjerkræ. I tvivlstilfælde er det Fødevarestyrelsens veterinærenhed, der afgør afgrænsningen af en epidemiologisk enhed ud fra en vurdering af de driftsmæssige forhold på ejendommen.

Antal prøver:

Antallet af prøver, der skal udtages, fremgår af [bilag 2 i bekendtgørelse om overvågning for aviær influenza hos fjerkræ](#).

Der skal enten indsendes 10 kadavere eller 10 kloak- og 10 svælgsvabere fra 10 raske dyr pr. epidemiologisk enhed/dyreart.

Hvem skal udtage prøverne?

Prøverne skal udtages af en autoriseret dyrlæge eller af en anden uvildig person, der er uddannet til opgaven, under en dyrlæges ledelse og ansvar. Det er operatørens (den besætningsansvarliges) ansvar at sikre, at prøverne bliver udtaget.

Operatøren kan vælge om dyrlægen/prøveudtageren skal udtage svaberprøver eller hele dyr til indsendelse.

Prøverne skal udtages repræsentativt for flokken eller besætningen. Dette gælder også, hvis der indsendes hele fugle til undersøgelse.

Kadavere

De aflivede dyr skal nedkøles (ikke fryses) inden de emballeres. Intakte, hele kadavere sendes uåbnede efter omhyggelig emballering. Avispapir eller andet sugende papir kan anvendes som inderste lag omkring dyrene, som derefter pakkes i to lag vandtætte, lukkede plastikposer eller plastikbeholdere. Imellem de to lag plastik skal pakkes sugende materiale, f. eks. avispapir, for at hindre udsivning til yderemballagen. Til sidst anbringes materialet i en solid papkasse.

Den udfyldte indsendelsesblanket vedlægges uden dog at komme i direkte kontakt med kadaverne eller det sugende papir/avispapir.

Se i øvrigt laboratoriets hjemmeside vedrørende emballering.

Udtagning af svælgsvabere og kloaksvabere

Der udtages to svaberprøver pr. fugl, én svælgsvaberprøve og én kloaksvaberprøve.

Svælgsvabere: Prøven tages ved at åbne næbbet på fuglen, føre vatsvaberpinden ind i den bageste del af mundhulen og svabre cirkulært og vertikalt fire gange rundt i svælgets periferi. Til sidst svabres henover epiglottis' åbning.

Kloaksvabere: Ved udtagningen sikres det, at svaberen kommer i kontakt med slimhinden i kloak/rectum, og at der medfølger fæces, optimalt 1g.

Når prøven er taget, anbringes vatsvaberpinden i prøverøret. Hvis laboratoriet anbefaler poolede prøver, anbringes de 10 kloaksvabere i ét rør og de 10 svælgsvabere i ét andet rør. Yderste del af vatsvaberpinden brækkes af så tæt på vatspidsen, at låget kan skrues helt fast.

Hvis prøverne udtages som tørsvabere, skal de holdes på køl efter udtagningen og transporteres hurtigt til laboratoriet, således at de er fremme på laboratoriet indenfor 24 timer efter prøveudtagelse.

Rørene skal entydigt mærkes med flok eller husnummer, samt CHR nr.

Indsendelse af prøver:

Laboratoriets indsendelsesblanket og vejledning til indsendelse af prøver skal anvendes.

Prøverne skal ledsages af den udfyldte indsendelsesblanket og skal emballeres og mærkes som beskrevet på laboratoriets hjemmeside.

Prøverne skal sendes til et udpeget officielt laboratorium.

Undersøgelse på KU/SSI:

Hvis prøverne ønskes undersøgt på KU/SSI kan der enten indsendes kadavere eller svaberprøver. Indsendelsesblanket, pakkelabels, krav til emballering mv findes her: [Aviær influenza overvågning \(vetssi.dk\)](https://www.vetssi.dk/influenza-overvaegning)

Kadavere:

Kadavere indsendes på køl. Den udfyldte indsendelsesblanket vedlægges uden dog at komme i direkte kontakt med kadaverne eller det sugende papir/avispapir.

Se i øvrigt laboratoriets hjemmeside vedrørende emballering.

Det anbefales, at kadaverne indsendes til laboratoriet mandag til onsdag med quickbrev eller med kurer.

Pakken med kadavere mærkes med KU pakkelabel der kan downloades her: <https://www.vetssi.dk/rekvirer-analyser/forsendelse>.

Kadaverne indsendes til:

Sektion for Patobiologi
Sektionsstuen
Københavns Universitet
Institut for Veterinær og Husdyrvidenskab
Ridebanevej 3
1870 Frederiksberg C

Svaberprøver:

Svaberprøverne kan pooles, således at 10 svælgsvabere udtages i ét rør og 10 kloaksvabere udtages i ét rør.

Svaberne kan udtages som tørsvabere, hvis der anvendes sterile, DNA, DNase og RNase-frie 50 ml prøverør af plastik (Polypropylen, PP) med skruelåg. Rørene skal være ca 30 mm i diameter og 115 mm høje. Rørene må ikke have svaberne monteret i låget.

Der er flere producenter og forhandlere af rør.
Fx:

- [Varenr. 02-572-8001, Frisenette](#)
- [Varenr. 62.547.004, Hounisen](#)
- [Varenr. 62.547.254, Hounisen](#)

Alternativt til tørsvabere kan anvendes svabere i virus transportmedie fra SSI Diagnostika (<https://ssidiagnostika.com/>), vare 99960 (Kloakmedie, 7.5 mL) til kloaksvabere og 99962 (Enkeltstyrkemedie, 7.5 mL) til svælgsvabere. Rør med medie opbevares på frost indtil brug; når svaberne er placeret i mediet skal opbevaring være på køl, og må ikke fryses. Optøet medie skal have en svagt rødlig farve, det må ikke være helt gult.

Svaberne skal være vat-svaberpinde, fx steril vatpind 150 mm, lillehoved (2270.0194, Hounisens Laboratorieudstyr) eller steril vatpind 150 mm (f.eks. Kruuse Cat.no. 161181 eller Evet varenr 140041).

Svaberprøverne skal transporteres på køl. **Bemærk at tørsvabere skal transporteres på køl og være laboratoriet i hænde indenfor 24 timer efter udtagelse.**

Pakken med svaberprøver mærkes med SSI AI overvågning pakklabel: [Aviær influenza overvågning \(vetssi.dk\)](#)

Svabere indsendes til:

Statens Serum Institut
Veterinær Diagnostik
PDC, Bygning 85
Artillerivej 5
2300 København S

Ved aflevering via kurer skal man være opmærksom på, at adressen angives som Ørestads Boulevard 5 på mange GPS-systemer.